

РЕШЕНИЕ

№ 17326

гр. София, 21.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, IV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 09.05.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Галин Несторов

ЧЛЕНОВЕ: Вяра Русева

Танка Цонева

при участието на секретаря Цветелина Заркова и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **2957** по описа за **2025** година докладвано от съдия Вяра Русева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 63в от Закона за административните нарушения и наказания /ЗАНН/. Образувано е по касационна жалба на Агенция „Пътна инфраструктура“ /АПИ/ срещу съдебно решение № 218/16.01.2025 г. по н.а.х.д. № 12703/2024 г. по описа на Софийски районен съд /СРС/, НО, 13 състав, с което е отменен електронен фиш № [ЕГН], издаден от АПИ, с който на „ВАК-02“ ООД, на основание чл. 187а, ал. 2, т. 3 във връзка с чл. 179, ал. 3б от Закона за движението по пътищата /ЗДвП/, е наложена имуществена санкция в размер на 2500 лв. за нарушение на чл. 102, ал. 2 ЗДвП.

В касационната жалба са изложени съображения, че решението на СРС е неправилно поради неправилно приложение на материалния закон – касационно основание по чл. 348, ал. 1, т. 1 НПК, вр. чл. 63в ЗАНН. Оспорват се изводите на съда, че за нарушение на чл. 179, ал. 3б ЗДвП не е предвидена възможност за издаване на електронен фиш с доводи, че нормата на чл. 189ж, ал. 1 ЗДвП предвижда възможност за издаване на електронен фиш за нарушение по чл. 179, ал. 3 ЗДвП, установено и заснето от електронната система по чл. 167а, ал. 3, но в ал. 7 от същата разпоредба е предвидено, че по отношение на електронния фиш за нарушение по чл. 179, ал. 3 – 3б се прилагат разпоредбите на чл. 189, ал. 10. Твърди се също, че издаването на електронен фиш за нарушение по чл. 179, ал. 3 – 3в ЗДвП е предвидено и в нормите на 167а, ал. 3 ЗДвП и чл. 167а, ал. 4 ЗДвП, като допълнителен аргумент в тази насока се черпи от разпоредбите на чл. 187а, ал. 4 и ал. 5 ЗДвП. Позовава се на мотивите към предварително внесения в Народното събрание

законопроект за изменение и допълнение за ЗДвП, въз основа на който е прието изменението и допълнението на някои разпоредби на ЗДвП, сред които е и чл. 189ж, обнародван в ДВ, бр. 105 от 2018г. Оспорват се изводите на районния съд, че основание за отмяна на електронния фиш е несъответствието му с изискванията по чл. 2, § 7 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/24 на Комисията от 28 ноември 2019 г. Счита, че за да бъде приложена процедурата по чл. 2, § 7 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/204 следва в законодателството на съответната държава членка на ЕС да е предвидена такава процедура. Към момента на извършване на нарушението в законодателството на Република България не е била предвидена процедура за информиране на ползвателите от доставчиците на ЕУЕПТ за недекларирана пътна такса. Моли съда да отмени оспорения съдебен акт и да потвърди електронния фиш.

Ответникът – „ВАК-02“ ООД, в писмен отговор и в с.з. чрез процесуалния си представител оспорва жалбата. Излага подробни съображения за незаконосъобразност на електронния фиш и за правилност на отменящото го решение. Моли решението на СРС да бъде оставено в сила. Претендира разноски.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на касационната жалба.

Административен съд София – град, IV касационен състав, като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл. 218 АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е процесуално допустима като постъпила в законоустановения срок, подадена от лице – страна в производството и против акт, подлежащ на касационно оспорване.

За да постанови решението си, районният съд е събрал като доказателства по делото писмените доказателства, представени с административнонаказателната преписка, приобщени по реда на чл. 283 НПК. Въз основа на тях е обосновал правен извод за издаването на електронния фиш в нарушение на процесуалния закон. Приел е, че обжалваният фиш е издаден без правно основание, доколкото нарушенията по ал. 3б на чл. 179 ЗДвП не попадат в приложното поле на чл. 189ж, ал. 1 ЗДвП в относимата редакция, тъй като те би следвало да се санкционират след издаване на АУАН и НП. Приел е също, че в електронния фиш липсва посочване на действително дължимия и незаплатен размер на пътната такса или на характеристиките, въз основа на които тя би могла да се изчисли. Решаващият съд е мотивирал и извод, че не са спазени изискванията на чл. 2, § 7 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/204 на Комисията от 28 ноември 2019 г. относно подробните задължения на доставчиците на Европейската услуга за електронно пътно таксуване, минималното съдържание на заявлението за област на Европейската услуга за електронно пътно таксуване, електронните интерфейси, изискванията за съставните елементи на оперативната съвместимост и за отмяна на Решение 2009/750/ЕО, за предварително уведомяване и предоставяне на възможност за заплащане на таксата, преди да се пристъпи към налагането на имуществена санкция в размер на 2500 лева.

Пред настоящата инстанция не са представени нови доказателства. Съобразно чл. 218 АПК касационната инстанция дължи произнасяне само относно наведените в жалбата касационни основания, като следи служебно за валидността, допустимостта и съответствието на решението с материалния закон.

Съобразно чл. 220 АПК касационната инстанция възприема установената от СРС фактическа обстановка, която напълно кореспондира на събраните по делото доказателства.

Решението е правилно като краен резултат.

Според чл. 102, ал. 2 ЗДвП изпълнителното деяние на нарушението представлява поведението на собственика на ППС по допускане на движението му по път, включен в обхвата на платената

пътна мрежа, когато за превозното средство не са изпълнени задълженията за заплащане на съответната такса по чл. 10, ал. 1, т. 2 от Закона за пътищата /ЗП/ - в случая такса за изминато разстояние (тол такса). Адресат на електронния фиш, респективно административнонаказателноотговорното лице, е собственикът на ППС. Същият подлежи на санкция на основание чл. 179, ал. 3б във връзка с чл. 187а, ал. 2, т. 3 ЗДвП, съгласно които собственик на пътно превозно средство от категорията по чл. 10б, ал. 3 ЗП, за което изцяло или частично не е заплатена дължимата такса по чл. 10, ал. 1, т. 2 ЗП, включително в резултат на невярно деклариранни данни, посочени в чл. 10б, ал. 1 ЗП, се наказва с имуществена санкция в размер на 2 500 лв.

Настоящият съдебен състав не споделя и не възприема изводите на СРС, че законодателят е предвидил възможност за издаване на електронен фиш само и единствено за нарушения на чл. 179, ал. 3 ЗДвП, но не и за нарушения по чл. 179, ал. 3б ЗДвП, поради което административнонаказващият орган е допуснал съществено нарушение на процесуалните правила, с което е ограничено правото на защита на санкционираното лице и което представлява самостоятелно основание за отмяна на електронния фиш.

В разпоредбата на чл. 167а от ЗДвП е регламентирана процедурата, чрез която АПИ осъществява контрол върху заплащането на съответната такса по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата чрез електронната система за събиране на пътни такси, като в чл. 167а, ал. 2 са регламентирани правомощията на служителите в АПИ, както и актовете, които могат и следва да издават контролните органи. В чл. 167а, ал. 2, т. 8 от ЗДвП изрично е регламентирано, че при изпълнение на функциите си по този закон служителите на АПИ създават и връчват електронни фишове за нарушения по чл. 179, ал. 3-Зв от ЗДвП. Очевидно, макар и да е не съблюдал стриктно изискванията на ЗНА, законодателят е регламентирал възможността за ангажиране отговорността на правните субекти за извършени административни нарушения по чл. 179, ал. 3-Зв ЗДвП чрез издаване на електронни фишове и налагане на имуществена санкция за тези нарушения, установено от електронна система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата. В тази връзка, съдът посочва, че в правилото на чл. 189ж, ал. 7 от ЗДвП се съдържа изрична регламентация за издаване на електронен фиш за нарушения по чл. 179, ал. 3-3б от ЗДвП. Въпреки че в разпоредбата на чл. 189ж, ал. 1 от ЗДвП в относимата редакция е направено препращане към нарушенията по чл. 179, ал. 3 от ЗДвП, правилото по чл. 189ж, ал. 7 от ЗДвП съдържа изрична регламентация за електронния фиш за нарушение по чл. 179, ал. 3-3б от ЗДвП. В този смисъл е и нормата на чл. 167а, ал. 3 от ЗДвП, към която препраща чл. 189ж, ал. 1 от ЗДвП, който предвижда, че електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от ЗП създава доклади за всяко установено нарушение по чл. 179, ал. 3-Зв, както и тази на чл. 167а, ал. 4 от ЗДвП, където изрично е посочено "електронни фишове за нарушения по чл. 179, ал. 3-Зв", сред които се включва и настоящото такова по чл. 179, ал. 3б ЗДвП. Допълнителен аргумент за този извод налага анализът на разпоредбите на чл. 187а, ал. 4 и ал.5 от ЗДвП. С посочените норми се регламентира правото на собственика или ползвателя на ППС, с което е извършено нарушение по чл. 179, ал. 3-3б от ЗДвП, да се освободи от административнонаказателна отговорност чрез представяне на съответна декларация, като срокът за това действие започва да тече от връчването на акта за установяване на административно нарушение или на електронния фиш.

Електронният фиш е издаден от компетентен орган, тъй като АПИ осъществява правомощията на държавата във връзка със събирането на пътните такси, както и по управлението на смесената система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние, и дейността по практическото прилагане, въвеждането, функционирането и

контрола на системата за събиране на пътните такси. При изпълнение на своите правомощия и при нарушения по чл. 179, ал. 3 - 3б ЗДвП, установени и заснети от електронната система по чл. 167а, ал. 3 ЗДвП, може да бъде издаван електронен фиш в отсъствието на контролен орган и на нарушител за налагане на глоба или имуществена санкция в размер, определен съгласно чл. 187а, ал. 2 от ЗДвП. С оглед изложеното, налице е правна възможност за нарушения на чл. 179 ал.3б от ЗДвП да се издаде електронен фиш.Очевидна е волята на законодателя в посочения смисъл, тъй като с оглед избягването на всякакви противоречиви тълкувания е допълнил - ДВ, бр. 13 от 2024 г., в сила от 13.02.2024 г., ал.1 на чл. 189ж като според цитираната разпоредба при нарушение по чл. 179, ал. 3 - 3б, установено и заснето от електронната система по чл. 167а, ал. 3, може да се издава електронен фиш в отсъствието на контролен орган и на нарушител за налагане на глоба или имуществена санкция в размер, определен за съответното нарушение. Тоест , след 13.02.2024 изрично в ал.1 на чл. 189ж е направено препращане и към нарушение по чл. 179, ал. 3 - 3б.Целта на посоченото допълнение е именно избягването на противоречиви тълкувания.

По тези съображения, настоящият състав приема, че посредством издаване на електронен фиш не е допуснато особено съществено процесуално нарушение, обуславящо неговата отмяна.

Правилен обаче е изводът на СРС, че АПИ е била длъжна да спази процедурата, разписана в чл. 2, § 7 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/204, доколкото това е акт на европейското право, който следва да се прилага директно, без необходимостта да се транспонира в националното законодателство. Именно затова, преди да започне административнонаказателното производство, АПИ е следвало да информира незабавно ползвателите на ЕУЕПТ за всеки случай на недекларирана пътна такса във връзка с неговата сметка и да предложи възможност за отстраняване на нередността. По делото не са представени доказателства за изпълнението на това изискване. Тоест правилен е изводът относно приложение на чл.2, § 7 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/204 и че в случая едва след уведомяване от страна на доставчика на електронна услуга за събиране на пътни такси на собственика и ползвател на ППС и при проявено бездействие от ползвателя на услугата, е следвало да се пристъпи към ангажиране на АНО на водача на процесното ППС, като последвалата нормативна уредба в сила от 01.01.2024 г. в чл.10б, ал.7-9 от ЗП съобразява това изискване. В случая не се установява, нито се твърди това уведомяване да е било предприето и да е предложена възможност за отстраняване на нередовността, преди да се образува административнонаказателно производство.Макар към датата на извършване на нарушението посочените разпоредби чл.10б, ал.7-9 от ЗП все още да не са влезли в сила, то по силата на чл. 2, § 7 от Регламента, който има пряко действие е следвало да се предостави възможност да се заплати таксата, като ако след уведомяването не е сторено, то да се образува адм.наказателно производство. Именно с оглед текста на Регламента, българският законодател е предприел изменение в чл. 10б, ал. 7-9 ЗП /ДВ, бр. 14 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г./, като допълнителна мярка, целяща от една страна процедурата за надлежно информиране за недекларирана пътна такса да се спазва, а от друга – като гарант за по-облекчен режим по отношение ползвателите на пътищата, за движение по които за съответния тип ППС се дължи заплащане на ползването, предшестващ ангажирането на административнонаказателната им отговорност.

Допълнително настоящият касационен състав отбелязва, че наложеното наказание е непропорционално на тежестта на извършеното нарушение, като съобразява в тази връзка Решение от 21.11.2024 г. по дело С-61/ 2023 г. на СЕС, съгласно което член 9а от Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 1999 година относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури, изменена с Директива 2011/76/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 27 септември 2011 г., трябва да

се тълкува в смисъл, че посоченото в него изискване за съразмерност не допуска система от наказания, която предвижда налагане на глоба или имуществена санкция с фиксиран размер за всички нарушения на правилата относно задължението за предварително заплащане на таксата за ползване на пътната инфраструктура, независимо от характера и тежестта им, включително когато тази система предвижда възможността за освобождаване от административнонаказателна отговорност чрез заплащане на „компенсаторна такса“ с фиксиран размер.

От посоченото следва, че санкционната разпоредба на чл. 179, ал. 3б от ЗДвП, предвиждаща административно наказание "глоба" в абсолютен размер, противоречи на съдържащото се в чл. 9а от Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно таксуването на превозни средства за използване на пътни инфраструктури изискване за съразмерност на предвидените наказания, доколкото от страна на законодателя не е оставена възможност наказанието да бъде индивидуализирано, в частност като се отчитат характерът и тежестта на нарушението и всички други обстоятелства, които имат отношение към обществената опасност на деянието - напр. категорията на управляваното ППС, изминатото разстояние, за което не е заплатена тол такса и други подобни. Не е възможно тази разпоредба да бъде тълкувана по начин, който да гарантира съответствие с принципа за съразмерност на наказанията, установен в чл. 9а от Директивата, доколкото както вече се посочи наказанието е определено в абсолютен размер и съдът няма правомощие да определя наказание извън предвидения в закона размер. При тези обстоятелства съдът приема, че единственият възможен изход е санкционната норма да остане без приложение, което следва да има за последица отмяна на електронния фиш.

С Решение на СЕС от 9 март 1978 г. по дело Simmenthal се налага разбирането, че е налице задължение на националния съд да не приложи националните разпоредби, които създават пречки за пълната ефикасност на общностните норми. Както се сочи в това решение, в качеството си на общностен съд на общото право националният съд има задължението да приложи общностното право в неговата цялост и да защити правата, които то предоставя на частноправните субекти, като остави без приложение всяка разпоредба на вътрешното право, която е в противоречие с общностното право.

При съобразяване със задължителното тълкуване на съюзното законодателство, дадено с Решение от 21.11.2024 г. по дело C-61/2023 г. на СЕС, се налага изводът, че оспореният пред СРС електронен фиш е издаден в противоречие с принципа за съразмерност на наказанията, въведен с чл. 9а от Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17.06.1999 г. Европейския парламент и на Съвета относно таксуването на превозни средства за използване на пътни инфраструктури, поради обстоятелството, че наложеното наказание е предварително определено в абсолютен размер без да е оставена възможност за неговата индивидуализация. Предвид гореизложеното, оспорваното решение, като правилно като краен резултат, следва да бъде оставено в сила.

Относно разноските: На основание чл. 63д, ал. 1 ЗАНН във връзка с чл. 143, ал. 1 АПК и като взе предвид направеното от процесуалния представител на ответника по касация искане за присъждане на разноски, на същия се дължат разноски за заплатено адвокатско възнаграждение в размер на 400 лв.

По изложените съображения и на основание чл. 221, ал. 2 от АПК във връзка с чл. 63в от ЗАНН, Административен съд София – град, IV-ти касационен състав

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ В СИЛА съдебно решение № 218/16.01.2025 г. по н.а.х.д. № 12703/2024 г. по описа на СРС, НО, 13 състав.

ОСЪЖДА Агенция „Пътна инфраструктура“ да заплати на „ВАК-02“ ООД сумата от 400 лв. разноси.
Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: